

Usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 03.03.2010, sp. zn. 10 To 170/2010, ECLI:CZ:KSHK:2010:10.TO.170.2010.1

Číslo: 57/2010

Právní věta: Při rozhodování o výkonu trestů pravomocně uložených podle trestního zákona č. 40/2009 Sb. a to i před 1. 1. 2010, se použije právní úprava účinná v době rozhodování soudu. Jelikož trestnému činu loupeže podle § 234 odst. 1, odst. 2 citovaného trestního zákona odpovídá zločin loupeže podle § 173 odst. 1, 2 trestního zákoníku účinného od 1. 1. 2010, který není uveden v taxativním výčtu trestných činů podle ustanovení § 88 odst. 4 tr. zákoníku, neuplatní se pro podmíněné propuštění u odsouzeného omezující podmínky pro podmíněné propuštění tohoto ustanovení. U takového odsouzeného soud postupuje podle § 88 odst. 1, 2, a 3 trestního zákoníku.

Soud: Krajský soud v Hradci Králové

Datum rozhodnutí: 03.03.2010

Spisová značka: 10 To 170/2010

Číslo rozhodnutí: 57

Číslo sešitu: 9-10

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Podmíněné propuštění

Předpisy: § 88 odst. 4 tr. zákoníku

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Krajský soud v Hradci Králové z podnětu stížnosti odsouzeného L. V. zrušil usnesení Okresního soudu v Trutnově ze dne 11. 2. 2010, sp. zn. 17 PP 9/2010, a současně okresnímu soudu uložil, aby ve věci znovu jednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Usnesením Okresního soudu v Trutnově ze dne 11. 2. 2010, sp. zn. 17 PP 9/2010, bylo rozhodnuto tak, že podle § 88 odst. 1, odst. 4) tr. zák. a contr. se žádost odsouzeného L. V. o podmíněné propuštění z výkonu souhrnného trestu odnětí svobody v trvání 4 let uloženého mu rozsudkem Městského soudu v Praze, sp. zn. 10 T 20/2007, ze dne 13. 11. 2007, kterým byl zrušen výrok o trestu z trestního příkazu Obvodního soudu pro Prahu 7, sp. zn. 25 T 109/2007, ze dne 15. 10. 2007, z výkonu trestu odnětí svobody v trvání 3 měsíců uloženého mu trestním příkazem Obvodního soudu pro Prahu 4, sp. zn. 1 T 64/2006, ze dne 30. 06. 2006, a z výkonu trestu odnětí svobody v trvání 8 měsíců uloženého mu rozsudkem OS Praha - Východ, sp. zn. 16 T 202/2006, ze dne 9. 10. 2006, zamítá.

Proti tomuto usnesení si odsouzený v zákonné lhůtě podal stížnost, ve které uvedl, že „novela trestního zákona“ platná od 1. 1. 2010 v § 88 odst. 4 vyjmenovává trestné činy, u kterých lze podmíněně propustit až po výkonu dvou třetin trestu. Loupež ve druhém odstavci zde uvedena není. Proto žádá o podmíněné propuštění již po uplynutí poloviny trestu.

Krajský soud v Hradci Králové přezkoumal z podnětu podané stížnosti podle § 147 odst. 1 tr. ř. napadené usnesení, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo a dospěl k závěru, že s rozhodnutím okresního soudu nelze souhlasit.

Nejprve je třeba zdůraznit, že v projednávaném případě nelze aplikovat ustanovení § 2 tr. zákoníku o časové působnosti. Nelze tedy vycházet z právní úpravy rozhodné v době spáchání činu, resp. nelze příslušnou právní úpravu vybírat podle toho, která je pro odsouzeného příznivější.

Pro rozhodování případů týkajících se výkonu trestů pravomocně uložených podle trestního zákona č. 40/2009 Sb. se použije právní úprava účinná v době rozhodování soudu ve vykonávacím řízení. Jedná se tak o jednu z výjimek ze zásady, že určitého souhrnu trestněprávních norem je třeba použít jako celku (shodně viz např. Šámal, P. a kol. Trestní zákoník I. § 1 až § 139. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 42).

Rozhodné podmínky pro podmíněné propuštění po 1. 1. 2010 proto stanoví ustanovení § 88 odst. 1 tr. zákoníku. U trestných činů taxativně uvedených v ustanovení § 88 odst. 4 tr. zákoníku lze pachatele podmíněně propustit až po výkonu dvou třetin uloženého trestu odnětí svobody a navíc za podmínky, že nehrozí s ohledem na okolnosti činu, za který byla odsouzena a povahu jeho osobnosti opakování spáchaného nebo jiného obdobného zvláště závažného zločinu. Soud při rozhodování přihlédně také k tomu, zda odsouzený včas nastoupil do výkonu trestu a zda částečně nebo zcela nahradil či jinak odčinil škodu nebo jinou újmu způsobenou trestným činem. Toto ustanovení také důvodně použil okresní soud ve svém rozhodnutí.

Lze rovněž souhlasit s tím, že výčet trestných činů v ustanovení § 88 odst. 4 tr. zákoníku je taxativní a rozhodující je právní kvalifikace uvedená v odsuzujícím rozsudku bez ohledu na případné pozdější změny právní úpravy.

V projednávaném případě se stále jedná o trestný čin loupeže, když původnímu trestnému činu loupeže podle § 234 odst. 1, 2 tr. zák. odpovídá zločin loupeže podle § 173 odst. 1, 2 tr. zákoníku. Obě trestní sazby jsou u obou ustanovení totožné, což však není pro projednávanou věc nijak rozhodné.

Směrodatnější je, že podle nynějšího ustanovení § 2 odst. 1 tr. zákoníku se časově posuzuje pouze trestnost činu, tj. právní kvalifikace posuzovaného jednání a případný trest. Na veškerá další rozhodnutí po právní moci rozhodnutí o vině a trestu se tedy plně vztahuje nový trestní zákoník, a to včetně § 88. Protože adekvátní trestnému činu loupeže podle § 234 odst. 1, 2 tr. zák. účinného do 31. 12. 2009 je nově zločin loupeže podle § 173 odst. 1, 2 tr. zákoníku účinného od 1. 1. 2010 a v ustanovení § 88 odst. 4 tr. zákoníku tento zločin stanoven není (a výčet je taxativní) není možné souhlasit s názorem, že pro podmíněné propuštění je u této právní kvalifikace nezbytné vykonat dvě třetiny uloženého trestu.

Tomuto názoru ve své podstatě odpovídá i názor vyslovený v napadeném rozhodnutí, kdy okresní soud cituje z příslušné právní literatury, konkr. Šámal, P. a kol. Trestní zákoník I. § 1 až § 139. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 963.

Byl-li totiž pachatel uznán vinným trestným činem, který by jinak patřil do okruhu trestných činů jmenovaných v § 88 odst. 4 tr. zákoníku za dřívější úpravy, a nový trestní zákoník už nezná takový

trestný čin s takovým označením, ale odpovídá mu skutková podstata trestného činu s jiným označením, která je rovněž zahrnuta v § 88 odst. 1 (resp. správně odst. 4) tr. zákoníku, může být pachatel podmíněně propuštěn až po výkonu dvou třetin uloženého trestu odnětí svobody. Tato podmínka ale splněna není, neboť v nové právní úpravě zákona č. 40/2009 Sb. § 88 odst. 4 neobsahuje ve svém taxativním výčtu trestný čin obdobný dřívějšímu ustanovení § 234 odst. 1, 2 tr. zák. Nově se jedná o čin se stejným slovním označením, odlišným číslem ustanovení (§ 173 odst. 1, 2 tr. zákoníku), ale tento čin již vzhledem ke změně (zmírnění) právní úpravy podmíněného propuštění (nikoliv změně právní úpravy trestní odpovědnosti za skutek) neodpovídá žádnému trestnému činu ve výčtu podle § 88 odst. 4 tr. zákoníku. Nemění se přitom podmínky trestnosti činu (skutku), ale jen podmínky pro podmíněné propuštění.

Proto lze souhlasit s názorem, který uvedl odsouzený v podané stížnosti, a to že lze u trestů odnětí svobody uložených za trestný čin loupeže podle § 234 odst. 1, 2 tr. zák. účinného do 31. 12. 2009 požádat o podmíněné propuštění již po vykonání poloviny uloženého trestu.

Krajský soud si je vědom i právního názoru vysloveného v rozhodnutí č. 17/2003 Sb. rozh. tr., podle něhož vykonává-li odsouzený trest odnětí svobody za trestný čin uvedený v § 62 odst. 1 tr. zák., může být podmíněně propuštěn až po vykonání dvou třetin uloženého trestu odnětí svobody, a to i přesto, že v době, kdy je o podmíněném propuštění rozhodováno, již čin, za který byl trest uložen, by vzhledem ke změně právní úpravy nenaplňoval znaky skutkové podstaty žádného z trestných činů uvedených v § 62 odst. 1 tr. zák., neboť v takovém případě nelze aplikovat § 16 tr. zák.

Nicméně toto rozhodnutí se v podstatných bodech netýká nyní zdejším soudem projednávaného případu, neboť v dřívější věci se odsouzený domáhal dřívějšího propuštění již po výkonu poloviny uloženého trestu odnětí svobody při zmírnění právní úpravy ve vztahu k trestnosti skutku. Vzhledem k tehdejší novele trestního zákona by totiž v době rozhodování o podmíněném propuštění již nebyl odsouzený odsouzen podle odst. 4 § 250 tr. zák., ale podle odst. 3, u něhož v době rozhodování nebylo zapotřebí, aby vykonal dvě třetiny uloženého trestu. Jinými slovy, odsouzený se domáhal jiného právního posouzení skutku, za který byl odsouzen, což možné jistě není, neboť aplikace § 16 odst. 1 tr. zák., resp. 2 odst. 1 tr. zákoníku, je vyloučena.

Oproti tomu v nyní projednávané věci se odsouzený nedomáhá jiného právního posouzení skutku, pro který je ve výkonu trestu odnětí svobody, avšak pouze žádá o použití právní úpravy podmíněného propuštění účinné v době rozhodování o jeho žádosti (shodně s názorem vysloveným shora).

Podle § 149 odst. 1 tr. ř. nezamítne-li nadřízený orgán stížnost, zruší napadené usnesení, a je-li podle povahy věci potřeba nového rozhodnutí, buď rozhodne sám ve věci, nebo uloží orgánu, proti jehož rozhodnutí stížnost směřuje, aby o věci znovu jednal a rozhodl.

Okresní soud v novém řízení bude provádět dokazování ve vztahu k případnému splnění podmínek § 88 odst. 1 tr. zákoníku, tedy zda odsouzený po právní moci rozsudku, zejména ve výkonu trestu svým chováním a plněním svých povinností prokázal polepšení a může se od něho očekávat, že v budoucnu povede řádný život, nebo soud přijme záruku za dovršení nápravy odsouzeného. K těmto otázkám okresní soud blíže vyslechne odsouzeného a provede nový výslech zástupce věznice k aktuálnímu chování odsouzeného. Zjištěné skutečnosti okresní soud vyhodnotí s tím, že pro případné podmíněné propuštění bude plně postačovat, pokud odsouzený vykonal polovinu uloženého trestu.

Krajský soud připomíná, že podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody je mimořádným zákonným institutem, který dává soudu možnost, nikoliv však povinnost, odsouzeného z výkonu trestu podmíněně propustit při splnění zákonem stanovených podmínek. Ústavně zaručené právo na to, aby bylo vyhověno žádosti stěžovatele o podmíněné propuštění, neexistuje. Posouzení splnění zákonných podmínek je plně věcí obecných soudů, aby zkoumaly a posoudily, zda podmínky pro

aplikaci tohoto institutu jsou dány, a aby své úvahy v tomto směru zákonným způsobem odůvodnily. Smysl institutu podmíněného propuštění z výkonu trestu odnětí svobody není v tom, aby za bezproblémové chování byl odsouzený automaticky propuštěn po odpykání stanovené doby.

Krajský soud závěrem připomíná § 149 odst. 6 tr. ř., podle kterého orgán, jemuž byla věc vrácena k novému projednání a rozhodnutí, je při novém rozhodování vázán právním názorem, který ve věci vyslovil orgán nadřízený, a je povinen provést úkony, jejichž provedení tento orgán nařídil.

Ze všech těchto důvodů rozhodl krajský soud tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení.